

V posledných rokoch sme svedkami klimatickej zmeny. Počasie na našom území sa odlišuje od toho, na ktoré boli zvyknutí naši predkovia. Nachádzame u nás rásť nové druhy rastlín, no rovnako sa objavujú aj neobvyklé poveternostné javy a choroby. Časy sa menia a s nimi aj klíma.

Prinášame vám dve úlohy. Vyberte si jednu a podrobne ju rozpracujte alebo sa zapojte do oboch.

1. POZOROVANIE POČASIA

Pozorujte zmeny počasia počas vami vybraného časového obdobia a zaznamenávajúte si údaje do tabuľky. Zamerajte sa na meranie **teploty** teplomerom, pozorovanie **vetra** – jeho intenzity a smeru, množstva **zrážok** a rovnako sledujte aj **oblačnosť**. Porovnajzte zistené hodnoty s typickým počasím vo vašom regióne. Pripravili sme pre vás charakteristiku typického novembrového počasia na Slovensku. Doplníte si ju o špecifiká vášho regiónu. S novembrom a decembrom je späté aj skracovanie dní. Dĺžka dňa na začiatku novembra je približne 10 hodín 12 minút a na jeho konci 8 hodín 48 minút.

1. Hmla a oblačnosť
Pre november je typická hmla a oblačnosť, čo vystihujú aj pranostiky:

- Novembrová hmla zhasína slnko.
- Novembrové slnko na zem nevidí.

Veľa hmly a oblačnosti znamenajú chladnejšie dni, avšak v noci ešte nie je treskúci mráz.

2. Zrážky a vietor
Priemerný počet daždivých dní v novembri je 14,2 dňa, čo je skoro polovica mesiaca. Priemerné zrážky v novembri sú 50,8 milimetrov, čo predstavuje veľmi silný dážď alebo sneženie. Veternosť býva vysoká.

3. Teplota
V nížinách teplota vzduchu nepresahuje 12 stupňov Celzia. Prvé mrazy bývajú do -1 stupňa Celzia. V hornatých oblastiach, obvykle býva teplota vzduchu do -5 stupňov Celzia a nepresahuje 8 stupňov.

4. Pranostiky
Martin chodí na bielom koni, ak príde na sivom koni (hmly), bude zima striedavá, ak na žltom (sucho), príde tuhá zima.

Na svätého Ondreja dávaj sane do dvora.

Vedeli ste, že sezónna snehová pokrývka má veľký vplyv na klímu? Sneh totiž odráža slnečné lúče späť do vesmíru a zem sa tak neprehrieva. Okrem toho je sneh dôležitý pre kolobeh vody v prírode, pretože sa topí postupne, a tak obnovuje podzemné zásoby vody. Vďaka snehovej pokrývke sú navyše rastliny a ich korene chránené pred mrazom, čo im uľahčuje prečkať zimné obdobie.

Príklad záznamovej tabuľky. Pri vašom pozorovaní počasia použite túto predlohu alebo si vyrobte vlastnú.

DÁTUM	TEPLOTA	INTENZITA VETRA 1* = SLABÁ, 5* = SILNÁ	SMER VETRA (Z, V, S, J)	MNOŽSTVO ZRÁŽOK 1* = ŽIADNE, 5* = VEĽMI VEĽA
		☆☆☆☆☆		☆☆☆☆☆
		☆☆☆☆☆		☆☆☆☆☆
		☆☆☆☆☆		☆☆☆☆☆
		☆☆☆☆☆		☆☆☆☆☆
		☆☆☆☆☆		☆☆☆☆☆
		☆☆☆☆☆		☆☆☆☆☆
		☆☆☆☆☆		☆☆☆☆☆
		☆☆☆☆☆		☆☆☆☆☆

VYHODNOTENIE (AKTUÁLNE POČASIE A BEŽNÉ POČASIE):

A large, empty rectangular area with a blue wavy border, intended for writing the evaluation of current and normal weather conditions.

2. POJMY KLIMATICKEJ ZMENY

Predstavte si, že chcete vysvetliť pojmy týkajúce sa klimatickej zmeny niekomu, pre koho je daná téma úplnou novinkou. Vytvorte si vlastné zrozumiteľné definície na vybrané pojmy. Vyberte si jeden alebo viacero pojmov. Dokážete navrhnúť aj bádateľskú aktivitu, pomocou ktorej by ste pojem vysvetlili?

skleníkový efekt

oxid uhličitý
CO₂

skleníkové plyny

udržateľnosť

topenie ľadovcov

metán

uhlíková stopa

oteplovanie

extrémne počasie

vymieranie druhov

Na záver vyfarbite teplomer, ako sa vám zdá táto téma dôležitá.

